
Fra: Stein Hesstvedt <stein.hesstvedt@mhf.no>
Sendt: 3. april 2022 17:50
Til: Postmottak NFD
Emne: Malermestrenes Landsforbund - Innspill til ny Norges-modell for offentlige anskaffelser

MALERMESTRENE LANDSFORBUNDS INNSPILL TIL EN NORGES MODELL FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I BYGGENÆRINGEN

1. Innledning og formål

En Norgesmodell for seriøse offentlige anskaffelser byggenæringen må ha som formål å forbygge arbeidslivskriminalitet og hindre konkurranse på ulike vilkår. Norgesmodellen må baseres på overordnede prinsipper for å sikre seriøsitet, den må ikke komme i tillegg til eksisterende statlige, kommunale, fylkeskommunale modeller, men forenkle og sikre enhetlige tydelige klare krav til innkjøper og leverandør i verdikjeden. Norgesmodellen må bygge på de gode regionale- og fylkesvise modeller som fungerer bra i dag og samordne disse i en nasjonal modell.

Overordnede innspill:

Norgesmodellen bør bygge på erfaringer fra Oslo-, Telemark- og Skiensmodellen – og den nye nasjonale standarden bør minst være like «stram» som disse.

Norgesmodellen bør samtidig være enkel og oversiktlig, med klare og tydelige krav som er lette å håndheve.

Det bør være samme seriøsitetsskrav, og like nasjonale vilkår, til underleverandører som til hovedleverandører. Underleverandører bør også oppgis eller inngå som en del av anbudene. Økt digitalisering av anskaffelser og bedre kontroll med etterlevelse. Dette kan for eksempel gjøres gjennom StartBank og HMS-reg eller tilsvarende, samt stedlig tilsyn på byggeplass der det er naturlig, førstelinjetilsyn. Det syndes mye mot vilkår satt i anskaffelsene som f.eks. miljøvilkår og lærlingeklausul.

Vekting av anbud – pris er ofte gjennomgående kriterier – krav om 50 % fagarbeidere og 10 % lærlinger vektet ikke i anbudsfasen, og det føres heller ikke kontroll med dette.

Offentlige bestillere må ta mer samfunnsansvar; krav til lærlinger i prosjekter, og større vekt på vekting av miljø og bærekraft ved tildeling av prosjekter og rammeavtaler.

Seriøsitetsskrav:

Økt grad av dokumentasjon: Det bør være standard at det kreves dokumentasjon i anbudsfasen både på lønns- og arbeidsforhold, fagopplæring og lærlinger. Offentlige instanser, kommuner, etater etc. må ha bedre rutiner for å kreve inn og ettergå dokumentasjon, for å raskt kunne identifisere svakheter/mangler hos ulike leverandører.

Sanksjonssystem: For å lettere kunne identifisere useriøse aktører bør det vurderes å innføre et sanksjonssystem – evt. et prikkssystem, som gjør at det ved gjentatte forseelser, så kan leverandører bli forhindret eller avvist, fra å kunne delta i fremtidige anbudsrunder.

Tilsyn og kontroll:

Digitalisering av anskaffelsesprosessen – fra utarbeidelse av konkurransegrunnlag til evaluering av tilbud – og deretter kontroll med etterlevelsen av tildelt kontrakt, vil gjøre det enklere for oppdragsgivere å ha kontroll på rammeavtaler og prosjekter.

Oppfølging og etterlevelse av regelverk forutsetter en digital sanntid informasjon som er sømløs inn i registre som for eksempel StartBank og HMS REG eller lignende. Det må stilles krav til å benytte disse digitale registrene.

Sentral godkjenning for alle bransjer i byggenæringen må på plass, et nasjonalt kvalifikasjonsregister som verifiserer kompetanse på ulike nivåer er av avgjørende for en seriøs næring.

Det vil gjøre jobben mye enklere for en rekke kommuner og offentlige innstaser å sørge for at anbud da blir gitt til seriøse og lovlidige aktører. Det bør bli utarbeidet en tydelig definisjon av hva som forventes av leverandører.

Alle selskaper som deltar i offentlige anbudsrunder må være pliktige til å oppgi hvem som faktisk representerer selskapet – og hvilke roller de er oppført med i firmaet. Dette er for å utelukke at det ikke er bakmenn/stråmenn som går inn og forhandler kontrakter og avtaler i etterkant. Et selskap kan se lovlidig og ryddig ut på overflaten, mens den reelle situasjonen kan være en helt annen.

Fast ansatte fagarbeidere:

Det er veldig viktig å sikre fast ansatte fagarbeidere for å sikre faget og videreføring av faget i opplæringsfasen i bedrift. Det er så å si umulig å forvalte et håndverksfag i et landskap med høy grad av innleie som fører til manglende bedriftskultur i forhold til produksjon og fag, dette gjør det svært vanskelig å drive opplæring. Det må sikres et visst nivå hos tilbyder på kompetente fagarbeidere. Her ser vi for oss at det må være mer enn 50 % egne ansatte fagarbeidere.

Viktig å begrense innleie som en forretningsmodell som fortrenger faste ansatte.

Stort behov for faglærte håndverkere, det bør være adgang til innleie ved sesong topper og ved sykdom og vikariat. Evt. kan det vurderes en grense på 10% innleie, i forhold til fast ansatte i bedriften.

Lærlinger:

Kravet må utelukkende knyttes til lærlinger som er definert i forhold til opplæringsloven, og under kontrakt med den aktuelle tilbyder eller underentreprenører. Praksiskandidater må ikke være med på tellingen da dette er med på å uthule lærlingeklausulen da disse ikke har noen klar definisjon, og her ser vi at mange hjelpearbeidere blir titulert praksiskandidat for å dekke lærlingeklausulen.

Her må det fortsatt være mulig å ha unntak for det tilfelle at det ikke finnes lærlinger i aktuelle fag lokalt.

Godkjente opplæringsbedrifter må ha lærlinger ved kontraktsinngåelse på offentlige prosjekter/ rammeavtaler, og ved oppstart og gjennomføring av prosjektene og rammeavtalene.

Tilsyn og kontroll av gjeldende regelverk forutsetter en digital sanntid informasjon som er sømløs, krav om registre som f. eks. HMSREG eller lignende.

Antall ledd:

Innleie må telles som ledd hvis ikke så uthules regelverket

Det kan kontraheres et ledd under hvert fag. Slik at underentreprenør på mur/maling kan ha en underentreprenør i tillegg til egen leveranse, hvis hovedentreprenør ikke har faget i egen organisasjon.

Har tilbyderen som vinner konkurransen faget, kan han ha en underentreprenør på akkurat dette faget.

Med vennlig hilsen

Stein Hesstvedt

Administrerende direktør

Mobil: 95 10 40 40

Besøksadresse: Næringslivets Hus, Middelthuns gate 27 0305 Oslo

Post adresse: PB 5479 Majorstuen, 0305 Oslo

[Klikk her hvis du ønsker å motta vårt nyhetsbrev](#)